

Ewa Mazur-Wierzbicka*
Uniwersytet Szczeciński

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKI NA TLE KRAJÓW UNIJNYCH

Streszczenie

Artykuł stanowi prezentację wyników analiz pozwalających na ocenę konkurencyjności Polski na tle krajów unijnych, co stanowi jego zasadniczy cel. Analizy oparto na wskaźnikach syntetycznych pozwalających na badanie poziomu konkurencyjności gospodarek. W pracy wykorzystano literaturę przedmiotu oraz dane wtórne publikowane przez międzynarodowe instytucje badające konkurencyjność gospodarek: Światowe Forum Ekonomiczne, Heritage Foundation, Bank Światowy.

Słowa kluczowe: międzynarodowa konkurencyjność gospodarki, indeks konkurencyjności, Polska, UE

Wprowadzenie

W ostatnich latach coraz częściej używa się sformułowania „konkurencyjność międzynarodowa gospodarek”. W literaturze przedmiotu występują zarówno poglądy za (np. Radło, 2008, s. 77; Martin, 2003, s. 7; Majewska-Bator, 2010), jak i przeciw temu pojęciu (Krugman, 1994, s. 28–44). W artykule przyjęto – na podstawie przeprowadzonej krytycznej analizy literatury – iż zasadnym jest odnośnienie

---

* Adres e-mail: ewa.mazur-wierzbicka@wp.pl.

pojęcia konkurencyjności do gospodarek, krajów, a nie tylko do konkurencyjności przedsiębiorstw. Jak twierdzi A. Wziątek-Kubiak, na konkurencyjność gospodarki należy spojrzeć jako na zjawisko długookresowe, o cechach strukturalnych. Stanowi to bowiem element odróżniający konkurencyjność gospodarki od konkurencyjności przedsiębiorstwa jako kategorii efektywnościowej (Wziątek-Kubiak, 2001, s. 487; Jagiełło, 2008, s. 13). Można uznać zatem, iż konkurencyjność gospodarki jest trwale związana z rozwojem gospodarczym. Jej ocena związana jest z określeniem m.in. pozycji konkurencyjnej (Bossak, 2000).

Istotną rolę odgrywa zdolność konkurencyjna kraju, która determinowana jest szeregiem czynników makro- i mikroekonomicznych. Według B. Jelińskiego „międzynarodowa zdolność konkurencyjna to potencjał zasobów i umiejętności rywalizacji kraju o korzyści płynące z aktywnego udziału w szeroko postrzeganej międzynarodowej współpracy gospodarczej. Powinna ona mieć charakter trwały i zapewnić długookresowe utrzymanie przewag konkurencyjnych w sposób gwarantujący brak możliwości ich powielania w warunkach dynamicznych zmian otoczenia międzynarodowego” (2014, s. 16).

Badaniem międzynarodowej konkurencyjności gospodarek zajmuje się wiele instytucji międzynarodowych, m.in. Światowe Forum Ekonomiczne, Międzynarodowy Instytut Zarządzania z Lozanny, Bank Światowy, OECD, Instytut Badawczy Heritage Foundation. Organizacje te, na podstawie przyjętych determinant konkurencyjności, ustalają listy rankingowe krajów pod względem ich pozycji konkurencyjnej na świecie.

Za cel artykułu przyjęto ocenę konkurencyjności Polski na tle krajów unijnych. Wykorzystano w tym celu miary syntetyczne, takie jak Globalny Indeks Konkurencyjności, Indeks Wolności Gospodarczej, ranking Doing Business.

1. Kształtowanie się pozycji konkurencyjnej Polski według indeksu GCI

Światowe Forum Ekonomiczne (*World Economic Forum* – WEF) od 2006 roku publikuje rankingi konkurencyjności krajów opracowywane przy wykorzystaniu zagregowanego globalnego indeksu konkurencyjności (*Global Competitiveness Index* – GCI). Indeks ten tworzy 12 filarów (czynników) konkurencyjności (tab. 1) uszczegółowionych przez określone zmienne. Filary są ze sobą mocno powiązane i wzajemnie się wzmacniają.

Tabela 1. Czynniki konkurencyjności tworzące GCI

Globalny Indeks Konkurencyjności		
kategorie gospodarki	filary	rodzaj czynników
Gospodarki określane przez czynniki wytwórcze	1) instytucje 2) infrastruktura 3) otoczenie makroekonomiczne 4) zdrowie i edukacja podstawowa	czynniki podstawowe
Gospodarki określane przez efektywność	5) edukacja wyższa i doskonalenie zawodowe 6) efektywność rynku dóbr 7) efektywność rynku pracy 8) rozwój rynku finansowego 9) gotowość technologiczna 10) rozmiary rynku	czynniki poprawiające efektywność
Gospodarki określane przez innowacyjność	11) jakość środowiska biznesowego 12) innowacyjność	czynniki poprawiające innowacyjność

Źródło: opracowano na podstawie The Global Competitiveness Report (2016), s. 5.

WEF przyporządkowuje także kraje przyjmując za kryterium PKB *per capita* do jednego z trzech etapów rozwoju, bądź faz pośrednich (tab. 2).

Tabela 2. Etapy rozwoju gospodarczego – klasyfikacja krajów w raportach WEF wraz z wagami czynników determinujących pozycję konkurencyjną krajów

Etap rozwoju	PKB <i>per capita</i> (USD)	Waga dla czynników podstawowych (%)	Waga dla czynników poprawiających efektywność (%)	Waga dla czynników poprawiających innowacyjność (%)
Etap 1 – rozwój gospodarki oparty na zasobach czynników wytwórczych	<2000	60	35	5
Przejście z etapu 1 do 2	2000–3000	40–60	35–50	5–10
Etap 2 – rozwój gospodarki oparty na efektywności	3000–9000	40	50	10
Przejście z etapu 2 do 3	9000–17000	30–40	50	10–30
Etap 3 – rozwój gospodarki oparty na innowacjach	>17000	20	50	30

Źródło: World Economic Forum (2015), s. 10.

Według rankingu raportu WEF 2016–2017, Polska wraz z takimi krajami unijnymi, jak Chorwacja, Węgry, Łotwa, Łotwa, Słowacja zaliczona została do grupy krajów etapu przejściowego (z 2. do 3.). Rumunia, Bułgaria – uplasowały się w etapie 2. Pozostałe kraje UE-28 zaliczone zostały do etapu 3. Taka klasyfikacja pozwala na ocenę poziomu rozwoju danej gospodarki.

Od 2009 roku na czele rankingu WEF znajduje się Szwajcaria. Sześć krajów będących na przestrzeni lat 2005–2016 w czołówce rankingu GCI to kraje z UE-28 (dane sprzed Brexitu). Od 2012 roku obserwowany jest systematyczny spadek statusu Finlandii, z kolei od 2014 roku Holandia i Szwecja umacniają swoją pozycję (tab. 3).

W ostatnim rankingu (2016–2017) znaczące spadki nastąpiły w grupie krajów relatywnie dobrze rozwiniętych – Słowacja (–24), Węgry (–22), Cypr (–28). W przypadku Bułgarii odnotowano wzrost (+29) (World Economic Forum, 2016, s. 14).

Tabela 3. Kraje zajmujące najwyższe miejsca w rankingu GCI w latach 2005–2016

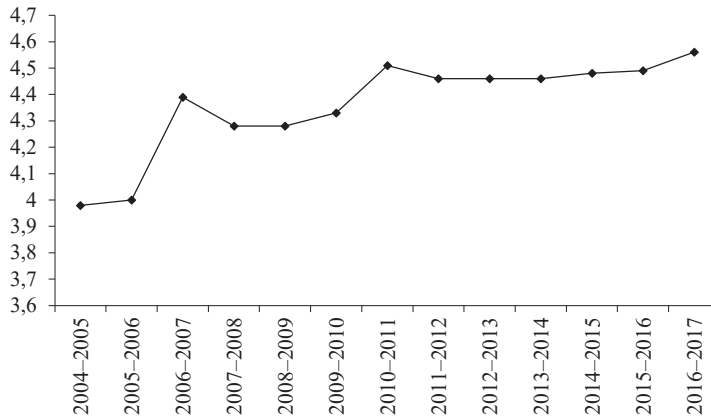
Kraj	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Szwajcaria	4	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Singapur	6	8	7	5	3	3	2	2	2	2	2	2
USA	1	1	1	1	2	4	5	7	5	3	3	3
Holandia			10	8	10	8	7	5	8	8	5	4
Niemcy	8	7	5	7	7	5	6	6	3	5	4	5
Szwecja	9	9	4	4	4	2	3	4	6	10	9	6
Wielka Brytania	3	2	9				10	8	10	9	10	7
Japonia	5	5	8	9	8	6	9	10	9	6	6	8
Hongkong		10						9	7	7	7	9
Finlandia	2	6	6	6	6	7	4	3	3	4	8	10
Kanada				10	9	10						15
Dania	7	3	3	3	5	9	8					12
Tajwan	10											14

Źródło: opracowano na podstawie danych WEF.

Analizując kształtowanie się wartości wskaźnika GCI dla Polski w latach 2005–2016 (rys. 1), jak też pozycji jej konkurencyjności na arenie międzynarodowej (rys. 2), na tle krajów unijnych zauważalne jest, iż na początku była ona stosunkowo niska. W 2005 roku Polska zajmowała 60. pozycję pod względem konkurencyjności (3,98 pkt), podczas gdy w 2016 roku już 36. (4,56 pkt). Obecna pozycja zbliża Polskę

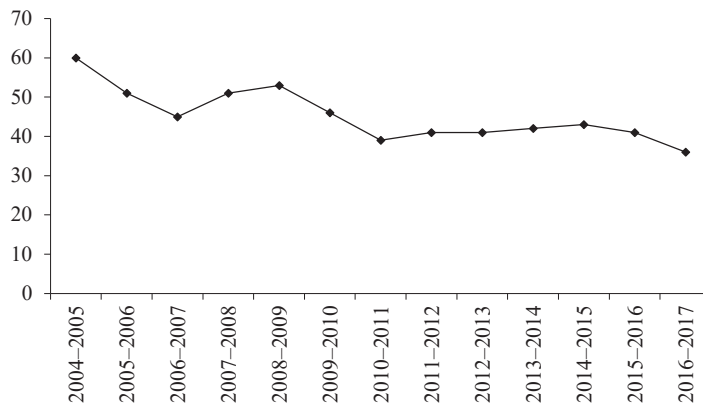
wyraźnie do krajów znajdujących się już w etapie trzecim, takich jak Estonia (30) i Czechy (31).

Rysunek 1. Wartość wskaźnika GCI dla Polski 2005–2016

Źródło: opracowano na podstawie: World Economic Forum (2016).

Rysunek 2. Pozycja Polski w rankingu WEF w latach 2005–2016

Źródło: opracowano na podstawie World Economic Forum (2016).

Wzmocnienie pozycji konkurencyjności Polski widoczne w klasyfikacji krajów WEF wynika m.in. z dynamicznego wzrostu PKB (głównie w okresie trwania

światowego kryzysu gospodarczego), jak również z dużego rynku wewnętrznego, z dobrze funkcjonującego systemu edukacyjnego (World Economic Forum, 2015, s. 25).

Zasadniczymi barierami dla konkurencyjności polskiej gospodarki są wskazywane od lat prawo podatkowe, prawo pracy, nieefektywna administracja publiczna, chociaż pojawiają się tu także pozytywne symptomy. Słabo oceniana jest efektywność polskiego rynku pracy (nieoptymalne relacje pracodawcy–pracownicy, negatywny wpływ systemu podatkowego na motywację pracowników oraz odpływ netto kapitału ludzkiego). Za pozytyw w tym obszarze wskazuje się elastyczność kształtowania płac. Problemem są także nadmierne obciążenia regulacyjne (przedsiębiorcy), w tym czasochłonność procedur związanych z uruchomieniem własnej działalności (Boguszewski, 2016, s. 23).

2. Kształtowanie się pozycji konkurencyjnej Polski według Indeksu Wolności Gospodarczej

Indeks Wolności Gospodarczej (*Index of Economic Freedom* – IEF) publikowany jest od 1995 roku przez „The Wall Street Journal” i Heritage Foundation. Ma on na celu odzwierciedlenie restrykcyjności przepisów oraz zakresu stosowania przymusu przez aparat władzy w sferze gospodarki w różnych krajach. Pozwala on na grupowanie państw według ich stopnia wolności gospodarczej. W 2017 roku Indeks obejmował 180 krajów, w tym 44 w Europie. W IEF nie są uwzględniane kraje o niestabilnej sytuacji politycznej (np. Afganistan, Irak, Syria, Jemen, Libia, Somalia, Sudan) oraz te z bardzo małą liczbą ludności (Andora, Antigua i Barbuda, Grenada, Liechtenstein, Monako, San Marino, Saint Kitts i Nevis, Tuvalu, Watykan). W ramach prowadzanego rankingu autorzy Indeksu dokonują oceny krajów w czterech podstawowych kategoriach (wyróżnione są także podkategorie) (rys. 3).

W zależności od liczby uzyskanych punktów (0–100) IEF każdy z krajów przyporządkowany jest do określonej kategorii wolności gospodarczej. Miary oceny wolności poszczególnych krajów i obszarów ich działalności przedstawiają się następująco:

- 80–100 – wolny,
- 70–79,9 – w większości, przeważnie wolny,
- 60–69,9 – umiarkowanie, przeciętnie wolny,

- 50–59,9 – przeważnie brak wolności,
- 0–49,9 – tłumiona wolność.

Rysunek 3. Kategorie Indeksu Wolności Gospodarczej

Rządy prawa	<ul style="list-style-type: none"> • prawa własności • poziom korupcji
Wielkość sektora publicznego	<ul style="list-style-type: none"> • fiskalizm • wydatki publiczne
Efektywność regulacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • warunki dla biznesu • polityka monetarna • rynek pracy
Otwartość rynku	<ul style="list-style-type: none"> • handel • inwestycje • finanse

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż najwyższą pozycję od początku istnienia rankingu zajmuje Hongkong, a zaraz za nim plasuje się Singapur. Jak wynika z tabeli 4, w 2017 roku europejskim krajem najbardziej wolnym gospodarczo została Szwajcaria. W rankingu światowym zajęła 4. pozycję. Stopień wolności wszystkich badanych krajów europejskich przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Polska i kraje regionu – stopień wolności w 2017 roku

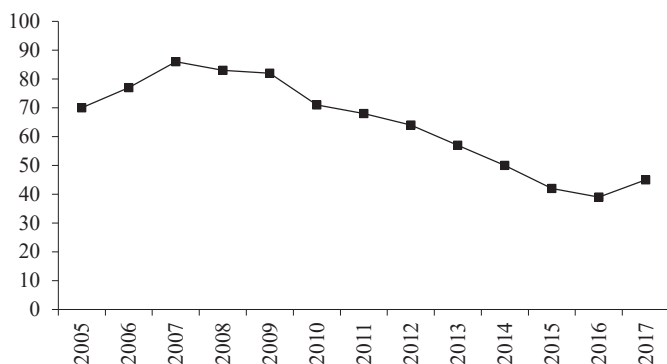
Stopień wolności	Kraj
Wolny	Szwajcaria
W większości, przeważnie wolny	Estonia, Irlandia, Wielka Brytania, Gruzja, Luksemburg, Holandia, Litwa, Dania, Szwecja, Łotwa, Islandia, Finlandia, Norwegia, Niemcy, Czechy, Austria, Macedonia, Armenia
Umiarkowanie, przeciętnie wolny	Rumunia, Polska, Kosowo, Bułgaria, Cypr, Belgia, Malta, Węgry, Słowacja, Turcja, Albania, Hiszpania, Francja, Portugalia, Włochy, Montenegro, Bośnia i Hercegowina
Przeważnie brak wolności	Chorwacja, Słowenia, Serbia, Białoruś, Mołdawia, Rosja, Grecja
Tłumiona wolność	Ukraina

Źródło: opracowano na podstawie danych z The Heritage Foundation.

Wśród krajów unijnych najwyższą pozycję osiągnęła Estonia. Polska w rankingu europejskim uplasowała się na 21. miejscu (45. pozycja na świecie). Był to spadek w porównaniu z wynikami roku poprzedniego (adekwatnie 39. i 18. miejsce) (rys. 4).

W ciągu ostatniego roku obserwowany jest wzrost wolności gospodarczej w większości krajów na świecie. W 2017 roku średnia globalna wolność gospodarcza wzrosła o 0,2 pkt, do rekordowego poziomu 60,9.

Rysunek 4. Pozycja Polski w rankingu światowym Indeksu Wolności Gospodarczej w latach 2008–2017

Źródło: opracowano na podstawie danych z The Heritage Foundation.

Polska w 2007 roku zakwalifikowana była do kategorii „w przeważnie bez wolności”. Od tego czasu ogólna pozycja Polski poprawiała się. Obecnie zaliczana jest ona do kategorii „umiarkowanie wolny”. Najlepszy w historii wynik Polska uzyskała w 2016 roku. Szczególną uwagę zwrócić należy na poprawę w zakresie praw własności, poziomu korupcji, warunków dla biznesu, polityki monetarnej oraz wolności inwestycyjnej (tab. 5). W całym analizowanym okresie (uśredniając) najwyższy stopień wolności dla Polski odnotowano dla polityki monetarnej, wolności handlu, najniższy zaś dla wydatków rządowych.

Niewątpliwie w ostatnim czasie odnotowane dla Polski wyniki gospodarcze są pozytywne. Zauważalne polepszenie warunków, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, jest pomocne w zdobyciu i zachowaniu wysokiego poziomu konkurencyjności. Ma również duże znaczenie dla tworzenia solidnych fundamentów dla zrównoważonego rozwoju.

Tabela 5. Zmiany wskaźników Indeksu Wolności Gospodarczej dla Polski w okresie 1995–2017

Rok	Indeks Wolności Gospodarczej										
	rządy prawa		wielkość sektora publicznego		efektywność regulacyjna			otwartość rynku			
	prawa własności	poziom korupcji	fiskalizm	wydatki publiczne	warunki dla biznesu	rynek pracy	polityka monetarna	handel	inwestycje	finanse	
1995	50,0	50,0	51,0	9,6	70,0	b.d.	48,7	57,0	70,0	50,0	
1996	70,0	70,0	48,0	32,6	70,0	b.d.	52,4	57,0	70,0	50,0	
1997	70,0	70,0	49,5	26,8	70,0	b.d.	55,2	49,6	70,0	50,0	
1998	70,0	56,0	51,6	33,2	70,0	b.d.	59,6	73,0	70,0	50,0	
1999	70,0	51,0	53,2	36,0	70,0	b.d.	63,6	73,0	70,0	50,0	
2000	70,0	46,0	58,1	33,7	70,0	b.d.	66,9	74,8	70,0	50,0	
2001	70,0	42,0	61,3	44,5	70,0	b.d.	70,9	77,6	70,0	50,0	
2002	70,0	41,0	65,3	49,6	70,0	b.d.	70,4	78,8	70,0	70,0	
2003	70,0	41,0	65,6	46,1	70,0	b.d.	73,5	70,2	50,0	70,0	
2004	50,0	40,0	64,9	35,1	70,0	b.d.	78,1	70,4	50,0	70,0	
2005	50,0	36,0	68,3	30,3	70,0	60,0	82,3	79,2	50,0	70,0	
2006	50,0	35,0	68,7	39,5	56,5	61,2	79,6	82,4	50,0	70,0	
2007	50,0	34,0	68,6	44,8	55,3	61,4	80,3	86,6	50,0	50,0	
2008	50,0	37,0	68,6	43,5	54,2	61,3	82,3	86,0	60,0	60,0	
2009	50,0	42,0	69,0	42,2	53,7	59,8	80,8	85,8	60,0	60,0	
2010	55,0	46,0	74,9	46,8	62,2	61,5	78,1	87,5	60,0	60,0	
2011	60,0	50,0	74,0	43,8	61,4	61,2	78,1	87,6	65,0	60,0	
2012	60,0	53,0	74,4	40,3	61,4	61,3	79,1	87,1	65,0	60,0	
2013	60,0	55,0	76,0	43,0	64,0	62,9	77,7	86,8	65,0	70,0	
2014	60,0	54,8	76,1	43,2	70,1	60,4	77,8	87,8	70,0	70,0	
2015	60,0	60,0	82,1	47,1	67,3	60,4	81,3	88,0	70,0	70,0	
2016	65,0	61,0	75,5	46,5	68,7	58,0	85,2	88,0	75,0	70,0	
2017	60,8	55,5	76,0	46,9	67,8	61,5	84,7	87,0	75,0	70,0	
Zmiana 1995–2017	+10,8	+5,5	+25	+37,3	-2,2	+1,5*	+36	+30	+5	+20	

* Dla lat: 2005–2017.

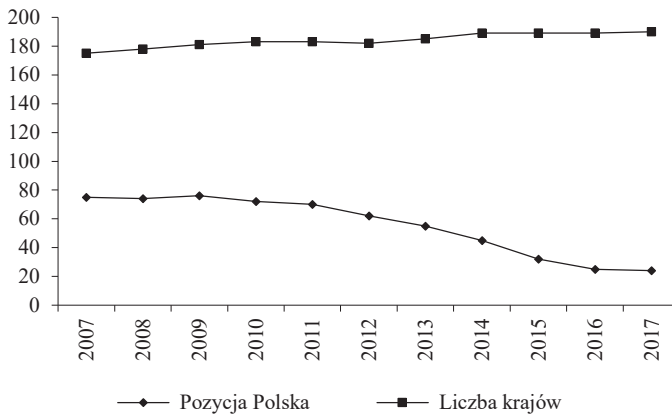
Źródło: opracowano na podstawie danych z The Heritage Foundation.

3. Kształtowanie się pozycji konkurencyjnej Polski według rankingu Banku Światowego

Raport Banku Światowego (*Doing Business*) stanowi jedno z zasadniczych opracowań dotyczących problematyki konkurencyjności. Eksperti Banku Światowego skupiają się na ocenie aspektów mikroekonomicznych uznanych za kluczowe w prowadzeniu działalności gospodarczej. Pozycja konkretnego kraju w rankingu bazuje na średniej z 10 kategorii.

W 2017 roku najwyższą notę i pierwszą pozycję w rankingu Banku Światowego uzyskała Nowa Zelandia (87,01 na 100 pkt), drugie Singapur (w 2007 r. pierwsze miejsce Singapur, drugie miejsce Nowa Zelandia), najniższe Somalia (20,29 pkt). Od 2007 do 2017 roku Polska znacząco poprawiła swoją pozycję tak w rankingu światowym (2007 r. 75. miejsce, 2017 r. 24. miejsce) (rys. 5), jak i na tle krajów Unii Europejskiej (2007 r. 22 miejsce, 2017 r. 11 miejsce) (tab. 6). Jest o najwyższa pozycja Polski od początku istnienia rankingu.

Rysunek 5. Miejsce Polski w rankingu *Doing Business* w latach 2007–2017

Źródło: opracowanie na podstawie raportów *Doing Business* za lata 2007–2017.

W poszczególnych kategoriach rankingu na przestrzeni lat 2007–2017 Polska najbardziej poprawiła swoją pozycję w kwestiach dotyczących warunków wymiany międzynarodowej. Pierwsza pozycja to wynik głównie skutecznego wdrożenia zmian legislacyjnych w zakresie odprawy celnej i udoskonalenia procedur

Tabela 6. Zestawienie obecnych krajów UE-28 w rankingu Banku Światowego w latach 2007, 2017

Wyszczególnienie	2007		2017	
	miejsce w rankingu światowym	miejsce w rankingu krajów UE	miejsce w rankingu światowym	miejsce w rankingu krajów UE
Austria	30	12	19	9
Belgia	20	8	42	22
Bułgaria	54	19	39	20
Chorwacja	124	25	43	23
Cypr	b.d.	b.d.	45	24
Czechy	52	18	27	13
Dania	7	2	3	1
Estonia	17	7	12	4
Finlandia	14	5	13	5
Francja	35	13	29	15
Grecja	109	24	61	27
Hiszpania	39	15	32	17
Holandia	22	10	28	14
Irlandia	10	3	18	8
Litwa	16	6	21	10
Luksemburg	b.d.	b.d.	59	26
Łotwa	24	11	14	6
Malta	b.d.	b.d.	76	28
Niemcy	21	9	17	7
Polska	75	22	24	11
Portugalia	40	16	25	12
Rumunia	49	17	36	19
Słowacja	36	14	33	18
Słowenia	61	20	30	16
Szwecja	13	4	9	3
Węgry	66	21	41	21
Wielka Brytania	6	1	7	2
Włochy	82	23	50	5

Źródło: opracowano na podstawie raportów *Doing Business* za lata 2007, 2016.

w polskich portach. Istotna poprawa nastąpiła także w kwestiach dotyczących: zdobywania pozwoleń na budowę (Polska uprościła kwestie związane z pozwoleniami na budowę, usprawniając proces uzyskiwania pozwolenia na budowę), rozwiązania problemu upadłości (wprowadzenie nowych mechanizmów restrukturyzacji,

zmiana procedur głosowania w przypadku planów restrukturyzacji i umożliwienie wierzycielom większego udziału w postępowaniu upadłościowym; ustanowienie centralnego rejestru restrukturyzacji i upadłości, wydanie wytycznych dotyczących wynagrodzenia niewypłacalnych przedstawicieli). Jedynie w kwestiach dotyczących ochrony inwestorów pozycja Polski pogorszyła się (tab. 7).

Tabela 7. Pozycja Polski w kategoriach rankingu *Doing Business* w latach 2007–2017

Kategorie rankingu	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana pozycji 2007–2017
Rozpoczynanie działalności gospodarczej	114	129	145	117	113	126	124	116	85	85	107	-7
Zdobywanie pozwoleń na budowę	146	156	158	164	164	160	161	88	137	52	46	-100
Podłączenie sieci elektroenergetycznej	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	64	137	137	64	49	46	-20*
Rejestrowanie własności	86	81	84	88	86	89	62	54	39	41	38	-48
Otrzymywanie kredytu	65	68	28	15	15	8	4	3	17	19	20	-45
Ochrona inwestorów	33	33	38	41	44	46	49	52	35	49	42	+9
Płacenie podatków	71	125	142	151	121	128	114	113	87	58	47	-24
Handel zagraniczny	102	40	41	42	49	46	50	49	41	1	1	-101
Sądownictwo gospodarcze	112	68	68	75	77	68	56	55	52	55	55	-57
Rozwiązanie problemu upadłości	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	87	37	37	32	32	27	-60
Zamykanie firmy	85	88	82	85	81	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	-4**

* Dotyczy lat 2012–2017.

** Dotyczy lat 2007–2011.

Źródło: opracowano na podstawie raportów *Doing Business* za lata 2007, 2016.

Istotnym problemem według przedstawionych rankingów Polski jest kwestia łatwości rozpoczęcia działalności gospodarczej. Pomimo awansu na przestrzeni lat

w tej kategorii, pozycja Polski nie jest zadawalająca. W rankingu uwzględniono czynności niezbędne do uruchomienia spółki z.o.o. Pomimo uproszczenia formalności (obowiązują jedynie cztery procedury), nadal trwa to długo – około 30 dni. Na skrócenie tego czasu istotnie wpłynąć może podjęcie szerokich działań zmierzających do tego, aby można było załatwić formalności związane z założeniem firmy przez Internet. Ważne jest także podjęcie kroków w kierunku obniżenia kosztów ponoszonych przy rejestracji firmy, m.in. kosztów rejestracji: administracyjnych oraz notarialnych, podatku od czynności cywilno-prawnych.

Podsumowanie

Konkludując przeprowadzone w artykule analizy dotyczące konkurencyjności Polski na arenie międzynarodowej (szczególnie w odniesieniu do krajów UE) przy wykorzystaniu wskaźników syntetycznych, należy stwierdzić, iż na przestrzeni ostatnich lat pozycja Polski w poszczególnych międzynarodowych rankingach konkurencyjności i porównaniach systematycznie poprawia się. Jest to z pewnością efekt przeprowadzonych reform w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego. To także potwierdzenie słuszności obranych kierunków zmian (głównie tych o charakterze deregulacyjnym), które dokonały się w znacznie mierze pod wpływem wejścia Polski w struktury UE. To z kolei miało rzeczywiste przełożenie na napływ do naszego kraju inwestycji zagranicznych (a poprzez to wzrost zatrudnienia), zmiany w strukturze wydatków budżetowych (wzrost znaczenia wydatków na rozwój infrastruktury, innowacji, sferę B+R).

Wzmacnianie pozycji konkurencyjnej Polski na arenie międzynarodowej jest bardzo istotne, szczególnie na poziomie UE, z uwagi na pojawiające się zagrożenie stworzenia Europy dwóch prędkości. Osłabienie konkurencyjności Polski na arenie międzynarodowej z pewnością skutkowałoby przesunięciem jej do grupy krajów unijnych drugiej prędkości, co zmniejszyłoby jej znaczenie, rangę, rozwój.

Wzmacnianie pozycji konkurencyjnej ma związek także z szeroko od lat dyskutowanym wejściem Polski do strefy euro, co według założeń dawałoby naszemu krajowi większe możliwości decyzyjności na forum unijnym. Należy jednak mieć na względzie, iż wejście do unii monetarnej wiąże się z koniecznością dostosowania relatywnych cen i kosztów, deprecjacji kursu realnego wobec euro, co wymaga

odpowiedniego przygotowania m.in. poprzez zagwarantowanie mocnych i trwałych fundamentów konkurencyjności polskiej gospodarki.

Literatura

- Boguszewski, P. (2016). *Globalny raport konkurencyjności 2016–2017 Światowego Forum Gospodarczego*. Warszawa: NBP.
- Bossak, J. (2000). Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki kraju i przedsiębiorstwa. Zagadnienia teoretyczne i metodologiczne. W: J. Bossak, W. Bieńkowski (red.), *Konkurencyjność gospodarki Polski w dobie integracji z Unią Europejską*. Tom 1. Warszawa: SGH.
- Jagiello, E.M. (2008). *Strategiczne budowanie konkurencyjności gospodarki*. Warszawa: Poltext.
- Jeliński, B. (2014). Konkurencyjność międzynarodowa wobec następstw kryzysu gospodarki globalnej. W: A. Grynia (red.), *Zmiany konkurencyjności nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej: osiągnięcia i wyzwania*. Wilno: Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie, Uniwersytet w Białymstoku.
- Krugman, P. (1994). Competitiveness: A Dangerous Obsession. *Foreign Affairs*, March–April.
- Majewska-Bator, M. (2010). *Rozwój endogenicznej przewagi w handlu międzynarodowym a proces zmniejszania luki technologicznej*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Martin, R. (2003). *A Study on the Factors of Regional Competitiveness. Final Report for The European Commission Directorate-General Regional Policy*. Cambridge: University of Cambridge.
- Radło, M.J. (2008). Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki. Uwagi na temat definicji, czynników i miar. W: W. Bieńkowski, M.A. Weresa (red.), *Czynniki i miary międzynarodowej konkurencyjności gospodarek w kontekście globalizacji – wstępne wyniki badań*. Warszawa: SGH.
- The Global Competitiveness Index*. Historical Dataset 2005–2015.
- World Bank (2006). *Doing Business 2007: How to Reform*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2007). *Doing Business 2008*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2008). *Doing Business 2009*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2009). *Doing Business 2010: Reforming through Difficult Times*. Washington, DC: World Bank Group.

- World Bank (2010). *Doing Business 2011: Making a Difference for Entrepreneurs*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2012). *Doing Business 2012: Doing Business in a More Transparent World*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2013). *Doing Business 2013: Smarter Regulations for Small and Medium-Size Enterprises*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2013). *Doing Business 2014: Understanding Regulations for Small and Medium-Size Enterprises*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2014). *Doing Business 2015: Going Beyond Efficiency*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2016). *Doing Business 2016: Measuring Regulatory Quality and Efficiency*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Bank (2017). *Doing Business 2017: Equal Opportunity for All*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Economic Forum (2015). *Global Competitiveness Report 2014–2015*. Geneva: WEF.
- World Economic Forum (2016). *Global Competitiveness Report 2016–2017*. Geneva: WEF.
- Wziątek-Kubiak, A. (2001). Międzynarodowa specjalizacja a konkurencyjność. *Ekonomista*, 4, 471–491.

POLAND'S COMPETITIVENESS AGAINST THE EU COUNTRIES

Abstract

The article is a presentation of the results of the analysis, which attempts to compare changes in the competitive position of Poland and other countries of EU. The study used secondary data analysis on the pillars of economic competitiveness prepared by the World Economic Forum, the Heritage Foundation, the World Bank. The article ends with a summary of the most important conclusions resulting from the presented analysis.

Translated by A. Mazur

Keywords: international competitiveness of the economy, competitiveness Index, Poland, EU

JEL codes: E2, E6, F4, F5